

Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL 2024 – 2034

Region Innerstaden

som omfattar följande stadsdelsförvaltningar:
Norra innerstaden, Södermalm och Kungsholmen.

Syfte och mål med boendeplanen

Med hjälp av en stadsövergripande boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS¹ och SoL² kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Möjligheten att skapa variation i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och tillsäkra den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar.

Målen med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Befintliga boenden

Inom samtliga tre stadsdelsområden finns såväl gruppboendestäder som serviceboendestäder med stöd för personer med funktionsnedsättning inom LSS. De allra flesta boendena som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för tillhör kategori C (gruppboendestad med normal tillgänglighetsanpassning) enligt uppdelningen som finns beskriven i *Vägledning för framtagande av boendeplanen* (bilaga 2), tätt följt av kategori D (serviceboendestad LSS eller SoL) där samtliga lägenheter inom regionen avser målgruppen inom LSS. I samtliga tre stadsdelsområden finns både bostäder som drivs i egen regi och bostäder som drivs på entreprenad.

---

¹ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Socialtjänstlag (2001:453)

Den dominerande målgruppen för regionens boenden är personkrets 1³ enligt LSS. I dagsläget finns inte något särskilt boende för målgruppen personkrets 2⁴ inom regionen. Dock tar en gruppbostad inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning även emot personer ur målgruppen personkrets 2.

Kartläggningen visar att nio (9) lägenheter inom regionen har stått tomma längre än tre månader under 2023, en (1) inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning och åtta (8) inom Södermalms stadsdelsförvaltning. För Södermalms stadsdelsförvaltning beror det till största del på renoveringsbehov. Ett boende inom Norra innerstadens stadsdelsområde har renoverats under 2023 på grund av vattenskada. Ingen förvaltning inom regionen rapporterar någon avveckling av befintligt bestånd.

Södermalms stadsdelsförvaltning ansvarar för lägenheter inom kategori A (ytkrävande gruppbostad LSS). Norra innerstadens och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar saknar boenden inom denna kategori. Ingen förvaltning inom regionen ansvarar för lägenheter inom kategori B (friliggande gruppbostad LSS).

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning driver en gruppbostad med 16 lägenheter i kategori E (gruppbostad SoL) med målgruppen personer med långvariga psykiska funktionsnedsättningar.

Samtliga tre stadsdelsområden ansvarar för lägenheter inom kategori F (stödboende SoL) där Norra innerstadens stadsdelsförvaltning står för flest antal lägenheter. Tidigare har stödboenden inom socialpsykiatri inte redovisats i kartläggningen då boendeformen inte har beaktas av socialförvaltningen i boendeplaneringen för funktionsnedsättningsområdet. Dock är stödboenden från årets boendeplan och framåt inräknade i boendeplaneringen av bostäder med särskild service.

Individuella avtal

Samtliga stadsdelsförvaltningar inom regionen har individuella avtal utanför Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Individuella avtal är direktupphandling av ett särskilt boende som genomförs i de fall där brukarens behov inte kan tillgodoses inom valfrihetssystemet. Norra innerstadens stadsdelsförvaltning står för

---

³ Personkrets 1: omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd.

⁴ Personkrets 2: omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom.

det högsta antalet individuella avtal. Det högre antalet kan förklaras av förvaltningens storlek sett till bland annat befolkningens mängd och antal aktuella ärenden.

Förvaltningarna inom regionen har under 2023 arbetat aktivt för att erbjuda brukare med externa placeringar utanför LOV plats inom stadens valfrihetssystem. Förvaltningarna arbetar även med att omförhandla individuella avtal för att de bättre ska stämma överens med stadens ersättningssystem.

Tillsammans har regionen under året haft 159 personer placerade enligt individuella avtal. Det är en ökning i förhållande till förra årets plan då 135 individuella avtal rapporterades. Norra innerstadens och Södermalms stadsförvaltningar har ökat i antalet individuella avtal medan Kungsholmens stadsdelsförvaltning har minskat i antalet avtal.

Enligt förvaltningarnas bedömning skulle merparten av alla placeringar som föranlett individuella avtal kunna verkställas inom LOV om det funnits lediga lägenheter som kunnat tillgodose de enskildas behov. Förvaltningarnas bedömning är dock att ungefär 22 procent (35 st.) av placeringarna inte hade kunnat verkställas inom LOV på grund av särskilda behov av stöd och miljöfaktorer. Ökningen av individuella avtal i förhållande till förra årets plan skulle delvis kunna förklaras av att fler enskilda som beviljats insats haft behov som inte kunnat tillgodoses inom ramen för befintliga LOV-avtal. Förvaltningarna rapporterar flest antal placeringar inom kategori B (friliggande gruppboende LSS), kategori C (gruppboende med normal tillgänglighetsanpassning) och kategori D (serviceboende LSS eller SoL).

Individuella avtal barn

Regionen har totalt åtta (8) barn som är placerade på barn- och ungdomsboende med individuella avtal. Bedömningen är att fyra (4) av dessa har behov som inte bedöms kunna tillgodoses inom nuvarande LOV-avtal.

Uppskattat behov av boenden år 2034

Regionen bedömer ett fortsatt behov av lägenheter inom samtliga kategorier. Regionen ser likt förra årets kartläggning ett fortsatt behov av lägenheter inom kategori A respektive kategori B (ytkrävande respektive friliggande gruppboende LSS). Eftersom regionen har en bebyggelse av tätare karaktär ser stadsdelsförvaltningarna det som utmanande att bygga friliggande respektive ytkrävande gruppboendestäder. Bristen på denna typ av

gruppboendestäder inom stadens valfrihetssystem medför därför svårigheter med att hitta lämpliga och kostnadseffektiva alternativ till dessa placeringar.

Regionen vill fortsatt lyfta behovet av bostäder för målgrupper med specifika behov såsom personer med autism och/eller intellektuell funktionsnedsättning och även yngre personer med demenssjukdom. Personer födda med olika typer av funktionsnedsättning som får mer adekvat vård idag än tidigare förväntas ha en ökad livslängd, vilket bör tas i beaktande i planeringen för bostäder med särskild service, då behovet av boenden med geriatrisk kompetens för personer med funktionsnedsättning sannolikt kommer att öka.

Regionen vill också lyfta de allt större behoven av lämpliga boendeformer för personer med omfattande stöd- och omvårdnadsbehov inom den socialpsykiatriska målgruppen.

Swecos prognos

Sweco har tagit fram en prognos över det kommande behovet av bostad med särskild service för perioden 2024–2033. Nedan beskrivs Swecos prognos gällande regionen tillsammans med stadens befolkningsprognos för perioden 2023-2032.

Vad gäller bostad med särskild service för vuxna inom LSS och SoL förväntas det enligt Swecos prognos ske en ökning på 20 procent av antalet boende inom regionen. Under de kommande fem åren visar Swecos prognos att regionen väntas ha ett ökat behov med 11 till 14 platser per år vad gäller vuxenboende inom LSS och SoL. I genomsnitt innebär det en tillväxttakt på 10 personer per år, vilket följer av att fler antas få sitt beslut verkställt jämfört med antalet vars insats avslutas. Inom verksamhetsområdet socialpsykiatri väntas ett behov av omkring 55 platser per år under prognosperioden respektive för stödboende omkring 70 platser under prognosperioden.

Enligt stadens befolkningsprognos, gällande perioden 2023-2032, förväntas en svag befolkningsutveckling inom planeringsområdet med en minskning med knappt 5 000 personer till år 2033. Befolkningen för Södermalms stadsdelsområde väntas minska med knappt 4 procent och Norra innerstaden respektive Kungsholmen väntas öka med 1 respektive 2 procent. Sammantaget kan detta bidra till en något lägre utvecklingstakt över bostäder med särskild service inom regionen.

Slutsatser summering

Föreliggande boendeplan avser perioden 2024-2034 och under nämnda period bedömer region innerstaden ett fortsatt behov av fler bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL inom samtliga kategorier.

Bilagor

1. Excelformulär
2. Vägledning för framtagande av boendeplanen
3. Befolkningsprognos 2023-2045
4. Swecos prognos över kommande behov av bostäder med särskild service